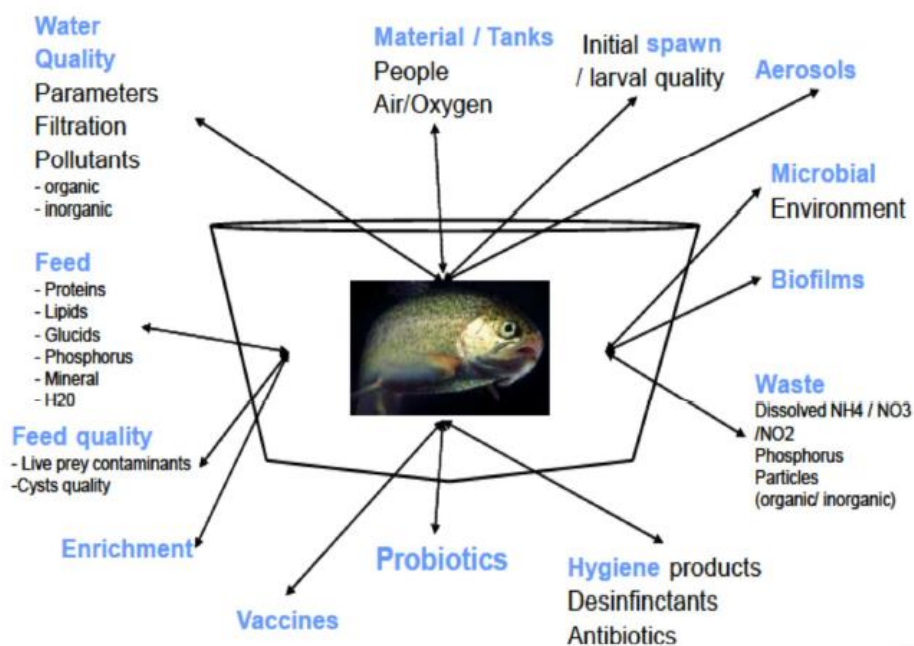

مدیریت صحیح در آبی پروری (Best Management Practices)

A complex management

تهیه و تدوین : شهرام بهمنش

پائیز ۱۳۹۸

مدیریت صحیح در آبیاری پروری (Best Management Practices)

تهیه و تدوین:

شهرام بهمنش / پژوهشگر آبیاری پروری آبهای داخلی - بندرانزلی

در سالهای اخیر صنعت آبیاری پروری (پرورش ماهیان سردآبی، گرم آبی، خاویاری، سخت پوستان، ماهیان زینتی و.....) یکی از سریع‌ترین بخشهای تولیدی در جهان بوده است.

این صنعت علی‌رغم این رشد قابل توجه همواره با مشکلاتی روبرو بوده است که از آن جمله می‌توان به شیوع انواع بیماریهای میکروبی، انگلی، ویروسی و قارچی در مزارع پرورشی جهان و مواجهه گردیدن با مشکلات آلودگیهای آب و کاهش کیفیت آب و در نتیجه مرگ و میر فراوان ماهیان در مزارع پرورشی و متضرر گردیدن آبیاری پروران در جهان اشاره نمود.

بطوریکه عوامل فوق‌الذکر گسترش اقتصادی این صنعت را در بسیاری از نقاط جهان با مشکل مواجه نموده است و بخصوص بروز انواع بیماریها در مزارع پرورشی و تولیدی ماهیان به عنوان یک عامل محدود کننده در آمده است (تخمین زده می‌شود که میزان این خسارت ها حدود ۳ میلیارد دلار در جهان باشد). همچنین با توجه به اینکه سطح و میزان این مشکلات هر روز در حال گسترش است با مسائل دیگری نیز در مسیر پرورش ماهیان مواجه می‌باشیم و باید بطور خاص مد نظر مدیران مزارع پرورش ماهی قرار گیرد تا بتوانند در عرضه و فروش ماهیان تولیدی موفق باشند :

۱) توجه به حفظ سلامت مصرف کنندگان آبزیان

۲) حفظ سلامت و کیفیت تولیدات آبزیان

۳) حفظ محیط زیست پیرامون آبزیان و مزرعه

۴) کاهش شدید منابع آبی و تاثیر تغییرات جهانی آب و هوا

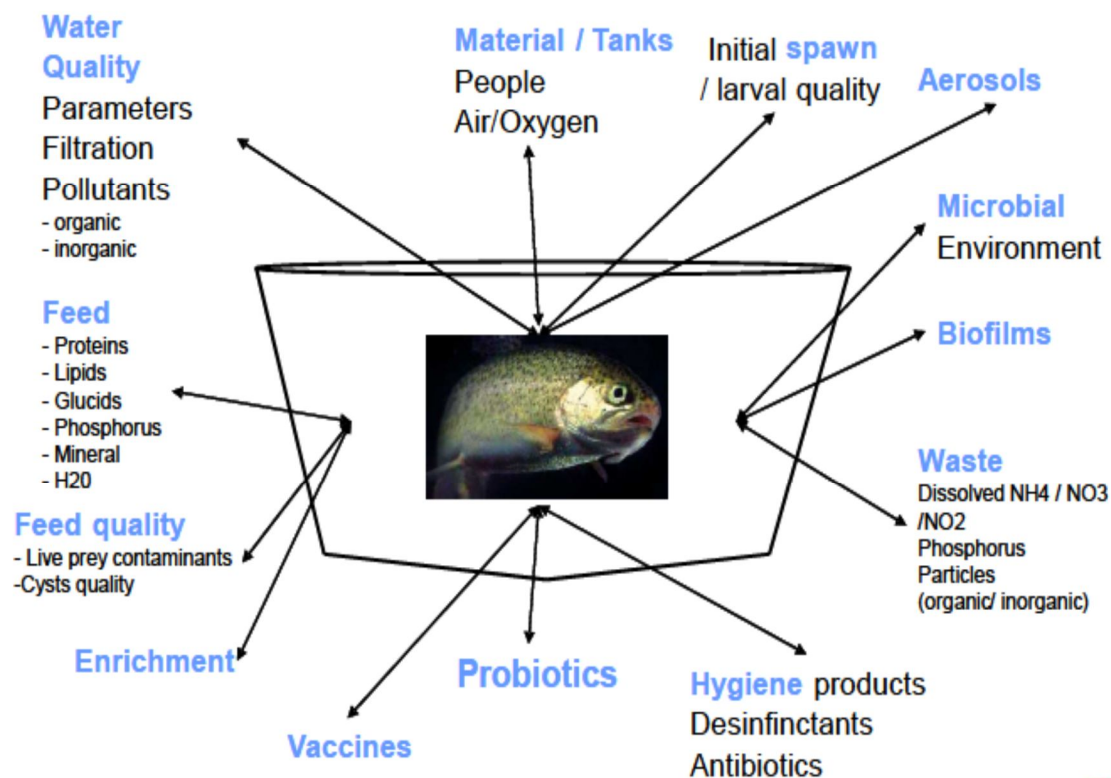
در نتیجه این نکات اساسی و قابل دقت در این صنعت است که سبب می‌شوند که ما نیازمند :

یک مدیریت صحیح و علمی در مزارع پرورشی باشیم :

اعم از مدیریت انتخاب محل احداث مزارع (Site selection) ، مدیریت آماده سازی، مدیریت هیدروشیمی، مدیریت تغذیه و مدیریت بهداشتی و.....).

همانگونه که در تصویر (۱) ملاحظه می فرمایید در یک سیستم آبی پروری علمی می بایست به تمام انواع مدیریت کلان و خرد در سیستم آبی پروری توجه نمود و اگر هر یک از این موارد ، از مد نظر پرورش دهنده خارج گردد بر میزان خروجی سیستم که همانا میزان تولید مناسب و کیفی می باشد تاثیر گذار خواهد بود.

A complex management

تصویر (۱) مجموعه انواع مدیریت در یک سیستم آبی پروری

بنابراین می توان گفت : آبی پروری یک شغل آسانی نیست. بطوریکه باید در آن مسائل زیر مورد توجه قرار گیرد:

- انتخاب محل احداث مزرعه (Site selection) و طراحی مزرعه
- مدیریت تامین نهاده های اولیه مانند توجه به منشاء و کیفیت لارو و بچه ماهی مورد استفاده در مزرعه پرورش ماهی

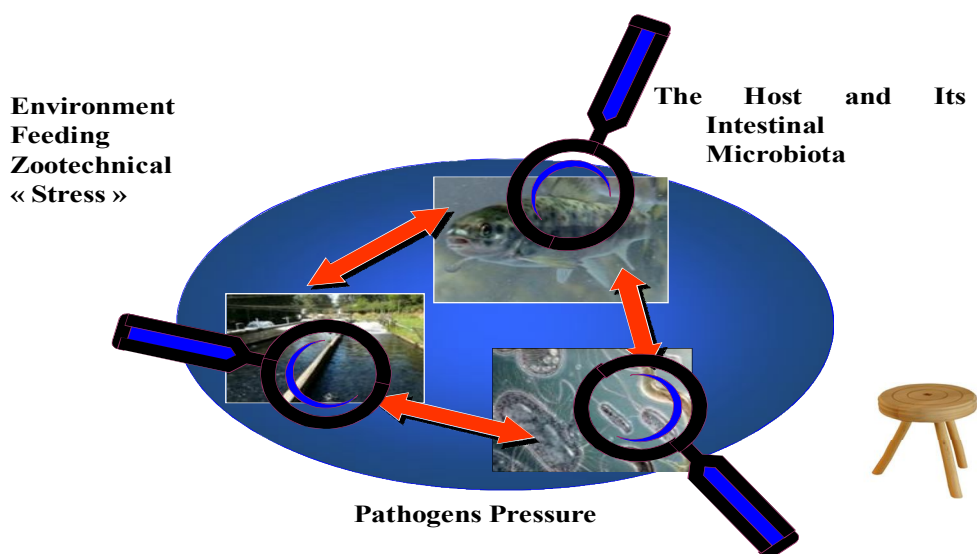
- مدیریت کیفیت آب
- مدیریت تغذیه، استفاده از غذای مناسب و سالم و از همه مهمتر مدیریت غذا دهی در مزرعه و استخر پرورش ماهی
- مدیریت بهداشتی و سلامت ماهی
- مدیریت امنیت زیستی مزرعه
- مدیریت صید، بازاریابی ماهی و بازار سازی
- به روز بودن دانش فنی و علمی مدیر مزرعه

پرورش ماهی را می توان به سه پایه یک صندلی تشبیه نمود که هر یک از پایه های آن در استقرار، نشستن و جلوگیری از افتادن فرد بسیار مهم و اساسی می باشد.

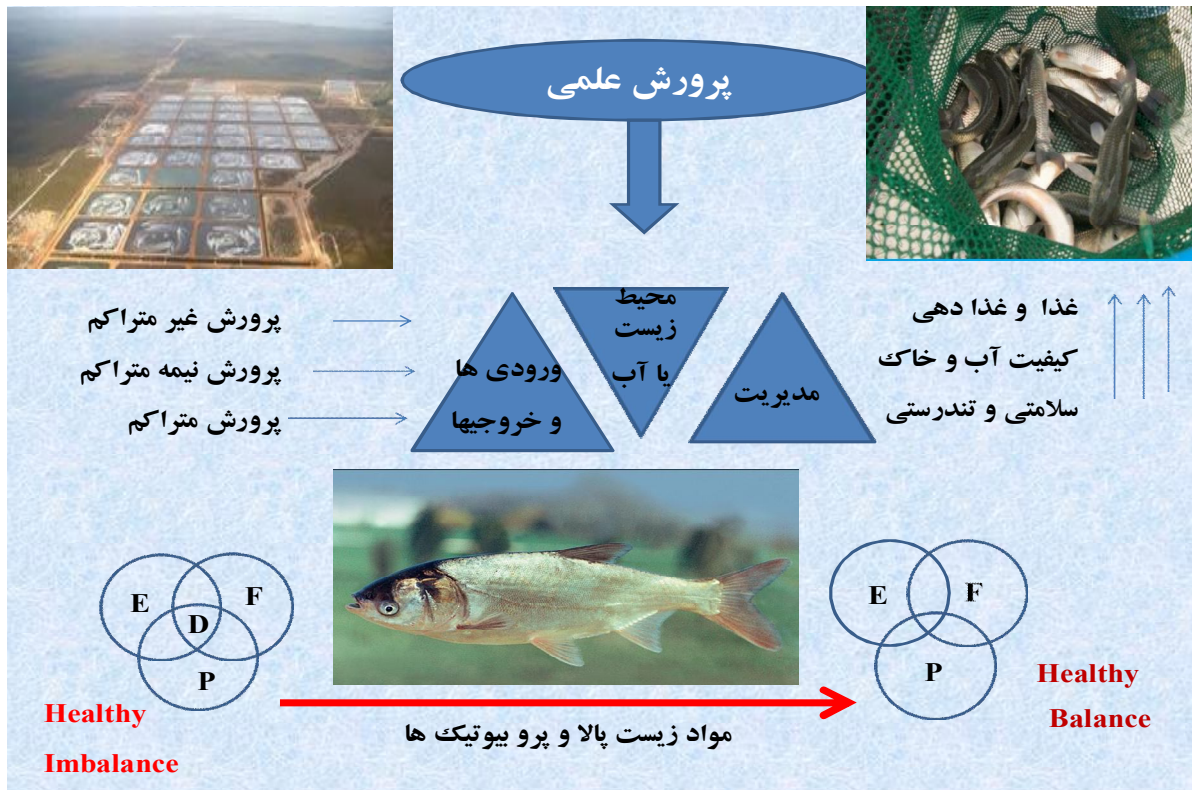
تصویر (۲) تشبیه پرورش ماهی به سه پایه یک نیمکت سه پایه

در آبرزی پروری هر پایه این نیمکت رو می توان به موارد زیر نسبت داد که بسیار مهم و اساسی بوده و باید با قوت زیاد آنرا مورد توجه قرار داد.

تصویر (۳) سه مقوله مهم و اساسی در آبرزی پروری و تشابه آن به سه پایه یک نیمکت

همانگونه که در تصویر (۳) دیده می شود تشبیه سه پایه نیمکت به سه مقوله مهم و اساسی در آبرزی پروری صحیح به مسئله محیط زیست ماهی ، عوامل پاتوژن یا بیماریزا و خود ماهی یا آبرزی است بنابراین در یک پرورش علمی و فنی به جهت رسیدن به نتیجه مناسب و جلوگیری از بروز مشکلات و بیماریها باید محیط زیست و محیط پرورشی را از حالت غیر متعادل و غیر بالانس به جهت محیط های متعادل و بالانس سوق داده، بطوریکه در یک محیط متعادل است که آبرزی پرور با عوامل بیماریزا و مخاطره آمیز در سیستم پرورش ماهی مواجه نخواهید گردید.

تصویر (۴) دیاگرام یک پرورش ماهی علمی و فنی

بنابراین در یک سیستم پرورشی باید استفاده از روش (Best Management Practices) یا BMP و توسعه آن در مزارع پرورشی را در جهت حل مشکلات آبی پروری سر لوحه قرار داد و در این جهت مهارت های مختلف را کسب و تجربه نمود.